



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 338/04-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránya vo veci sťažnosti MUDr. Dušana Bíra, bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. V. Č., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 73/00 na neverejnom zasadnutí 20. apríla 2005 takto

## r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 73/00 p o r u š i l základné právo MUDr. Dušana Bíra na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. MUDr. Dušanovi Bírovi p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania MUDr. Dušana Bíra v sume 11 991 Sk (slovom jedenásťtisícdeväťstodevät’desiatjeden slovenských korún) jeho právnomu zástupcovi JUDr. Ing. V. Č., Advokátska kancelária, B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti MUDr. Dušana Bíra vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 338/04-35 z 27. januára 2005 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť MUDr. Dušana Bíra, bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), doručení ústavnému súdu 2. augusta 2004 a následne doplnení prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu sťažovateľa advokáta JUDr. Ing. V. Č., Advokátska kancelária, B., podaním z 22. decembra 2004 doručeným ústavnému súdu 27. decembra 2004.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 73/00.

Označené konanie začalo podľa tvrdenia sťažovateľa na základe jeho žaloby podanej 24. mája 2000. Okresný súd vo veci plynulo nekonal a nerozhodol o žalobe ani do podania ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ uviedol, že ani sťažnosti predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní zo 16. mája 2002 a z 30. marca 2004 nepriniesli vo veci nápravu. Sťažovateľ sa pritom domáhal aj vydania predbežného opatrenia, a to návrhmi z 24. mája 2000 a z 5. decembra 2001.

Na základe uvedených tvrdení sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že okresný súd v predmetnom konaní porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, a aby mu priznal finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 000 Sk.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu z 9. septembra 2004 vyjadril k sťažnosti sťažovateľa prostredníctvom jeho podpredsedníčky podaním sp. zn. Spr. 3268/02 z 23. septembra 2004, v ktorom okrem stručného prehľadu priebehu posudzovaného konania uviedla:

*„Vzhľadom na kritické personálne obsadenie sudcov na občianskoprávnom úseku Okresného súdu Bratislava I nie je možné pridelenie dočasne neobsadeného oddelenia inému sudcovi. Poddimenzovaný stav sudcov k dnešnému dňu pretrváva, o čom bol informovaný minister spravodlivosti SR ako i vedenie Krajského súdu v Bratislave. V súlade so zák. č. 385/2000 Z. z. v znení noviel k dnešnému dňu výberové konanie na obsadenie voľného miesta sudcu vyhlásené nebolo.*

*Vo veci musím konštatovať objektívny prietah v konaní od 22. 12. 2003, ale subjektívne zavinenie zákonnej sudkyne či zákonnej zastupujúcej sudkyne som nezistila.*

*Ctený Ústavný súd SR, dovoľujem si Vás požiadať, aby boli vzaté uvedené skutočnosti na vedomie a nebolo sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie a to z dôvodu, že k zavinenému prietahu v konaní zo strany konajúcich sudcov nedošlo a na konanie súdu v predmetnej veci mali vplyv objektívne skutočnosti (pretrvávajúci nízky počet sudcov tunajšieho súdu).“*

V reakcii na vyjadrenie okresného súdu vo veci (v podaní zo 4. marca 2005) právny zástupca sťažovateľa namietal, že okresný súd nenariadil vo veci pojednávanie ani po piatich rokoch od podania žaloby, nezabezpečil dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania vydaním predbežného opatrenia napriek návrhom sťažovateľa z 21. novembra 2000 a z 5. decembra 2001 a navyše bola vec pridelená (po odchode zákonnej sudkyne do dôchodku) sudkyňi, ktorá mala pozastavený výkon funkcie. Zotrvajúc na svojich návrhoch vo veci nakoniec uviedol, že súhlasí s tým, aby sťažnosť bola prerokovaná bez ústneho pojednávania.

Okresný súd listom sp. zn. Spr. 3268/02 z 2. marca 2005 vyslovil súhlas s prerokovaním predmetnej sťažnosti bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

## II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovateľ podal 24. mája 2000 na okresnom súde žalobu o plnenie a náhradu škody proti žalovanej spoločnosti RUDI, spol. s r. o., so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava (ďalej len „žalovaný“). Zároveň podal na okresnom súde návrh na vydanie predbežného opatrenia v uvedenej veci, ktorým mala byť žalovanému uložená povinnosť zdržať sa nakladania s predmetom zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania 29. mája 1997 (bytom), najmä zdržať sa jeho scudzenia tretej osobe.

Podľa úradného záznamu zo 16. októbra 2000 na č. 1. 6a spisu bol spisový materiál v predmetnej veci „*omylom založený*“ v spise sp. zn. 7 C 71/00.

Na základe pokynu zákonnej sudkyne súdnej kancelárii zo 16. októbra 2000 bol sťažovateľ vyzvaný, aby v lehote 10 dní odstránil nedostatky návrhu na vydanie predbežného opatrenia presnou formuláciou textu návrhu rozhodnutia, ktorého sa domáha, s poučením, že v prípade neodstránenia uvedeného nedostatku návrhu súd konanie podľa § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastaví. Sťažovateľ bol taktiež vyzvaný, aby v lehote 30 dní obdobným spôsobom odstránil nedostatky návrhu na

začatie konania vo veci samej kvôli jeho nejasnosti a nevykonateľnosti a aby vzhľadom na charakter a predmet sporu zväžil zastúpenie kvalifikovaným právnym zástupcom.

Na výzvu okresného súdu reagoval sťažovateľ vo vzťahu k návrhu na vydanie predbežného opatrenia podaním z 21. novembra 2000 doručeným okresnému súdu v ten istý deň a vo vzťahu k návrhu vo veci samej podaním z 23. novembra 2000 doručeným okresnému súdu v ten istý deň. Okresný súd následne uznesením č. k. 7 C 73/00-14 zo 7. februára 2001 konanie vo veci vydania predbežného opatrenia zastavil. Písomné vyhotovenie rozhodnutia bolo sťažovateľovi zasielané 16. februára 2001 spolu s predvolaním na informatívny výsluch stanovený na 8. marec 2001. Zásielka bola okresnému súdu vrátená 14. marca 2001 s poznámkou „*adresát nezastihnutý*“.

Dňa 14. marca 2001 sa sťažovateľ dostavil na okresný súd, kde nahliadol do spisu a oznámil okresnému súdu zmenu svojej adresy: „*D. S.*“, požiadajúc, aby mu boli všetky písomnosti súdu v uvedenej veci zasielané na túto adresu.

Dňa 5. decembra 2001 bol okresnému súdu doručený nový návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia vo veci, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa nakladania s finančnými prostriedkami na jeho účte ním označenom v návrhu do výšky 500 000 Sk „*až do vzájomného vyrovnania medzi žalobcom a žalovaným*“. Podaním z 10. decembra 2001 doručeným okresnému súdu v ten istý deň upravil sťažovateľ petit žaloby. V prílohe zaslal okresnému súdu kópie listín týkajúcich sa veci pre účely dokazovania. Podaním doručeným okresnému súdu 8. januára 2002 navrhol sťažovateľ doplnenie dokazovania vyžiadaním správy o výsledku daňovej kontroly u žalovaného od Daňového úradu Bratislava I.

Na základe pokynu zákonnej sudkyne z 13. decembra 2001 doručeného súdnej kancelárii 14. decembra 2001 vyzval okresný súd 7. februára 2002 sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia. Zaplatenie súdneho poplatku sťažovateľom bolo okresnému súdu preukázané 18. februára 2002. Uznesením č. k. 7 C 73/00-32 z 13. marca 2002 okresný súd návrh na vydanie predbežného

opatrenia zamietol. Písomné vyhotovenie rozhodnutia bolo účastníkom konania zasielané 29. apríla 2002. Žalovanému bolo doručené 3. mája 2002 a sťažovateľovi 10. mája 2002. Sťažovateľ toto rozhodnutie napadol odvolaním doručeným okresnému súdu 13. mája 2002. V podaní z 15. mája 2002 doručenom okresnému súdu 16. mája 2002 navrhol sťažovateľ vykonať znalecké dokazovanie vo veci. Na základe pokynu zákonnej sudkyne z 15. mája 2002 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Predkladacia správa je datovaná 11. júla 2002, spis však bol krajskému súdu doručený 29. júla 2002.

Krajský súd uznesením č. k. 14 Co 340/02-38 z 29. novembra 2002 prvostupňové uznesenie okresného súdu potvrdil. Rozhodnutie krajského súdu a spisový materiál boli okresnému súdu doručené 14. januára 2003.

Dňa 21. januára 2003 nariadila zákonná sudkyňa doručiť rozhodnutie krajského súdu o odvolaní účastníkom konania. Podaním zo 17. februára 2003 doručeným okresnému súdu v ten istý deň zmenil sťažovateľ petit žaloby dôvodiac, že v priebehu konania došlo k predaju bytu, ktorého sa týkal predmetu sporu.

Dňa 14. apríla 2003 bolo okresným súdom vypravené (na základe pokynu z 21. januára 2003) uznesenie krajského súdu č. k. 14 Co 340/02-38 z 29. novembra 2002. Žalovanému bolo podľa poštovej doručienky doručené 24. apríla 2003. Sťažovateľ prevzal rozhodnutie osobne 14. apríla 2003.

Zákonná sudkyňa uložila súdnej kancelárii 7. augusta 2003 vyzvať sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh. Dňa 28. augusta 2003 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Vynútená zmena žalovaného v konaní 7 C 73/00*“, v ktorom označuje „*nového odporcu v konaní*“ (konateľov žalovaného) s odôvodnením, že žalovaná obchodná spoločnosť „... *krachuje, nemá majetok, ktorý preliala na bezpečné miesto...*“. Dňa 2. septembra 2003 bol sťažovateľ okresným súdom vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku (na základe pokynu zákonnej sudkyne zo 7. augusta 2003). Sťažovateľ

reagoval žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov doručenou okresnému súdu 25. septembra 2003.

Zákonná sudkyňa uložila súdnej kancelárii 16. decembra 2003 vyzvať sťažovateľa na predloženie potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch pre účely oslobodenia od súdnych poplatkov. Požadované potvrdenie sťažovateľ okresnému súdu predložil 22. decembra 2003. Od tohto dátumu do predloženia spisu ústavnému súdu (29. septembra 2004) nebol vo veci realizovaný žiadny úkon.

### III.

3. 1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza až právoplatným súdnym rozhodnutím (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97). Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky garantovať právo na prerokovanie veci v primeranej dobe vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je teda nepochybne zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (obdobne napr. III. ÚS 111/04, III. ÚS 347/04).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (obdobne napr. III. ÚS 175/04).

3. 2. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáhal proti žalovanému plnenia zo zmluvy týkajúcej sa zabezpečenia výstavby bytu uzavretej medzi nimi 29. mája 1997 v znení dodatku z 9. decembra 1997, ako aj náhrady škody.

Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, s vyjadreniami sťažovateľa a okresného súdu dospel ústavný súd k záveru, že prípadná skutková alebo právna zložitosť veci nemohla mať v danom prípade vplyv na dosiaľ uplynutú dobu predmetného konania, pretože okresný súd aj napriek uplynutiu viac ako štyroch rokov (od podania žaloby okresnému súdu do podania sťažnosti ústavnému súdu) vykonal len prvotné úkony smerujúce k príprave pojednávania a odstráneniu nedostatkov v podmienkach konania (nedostatky návrhu, otázka zaplatenia súdneho poplatku) a taktiež rozhodoval o vydaní predbežného opatrenia na základe dvoch návrhov sťažovateľa (návrh z 24. mája 2000 doplnený podaním z 21. novembra 2000 a návrh z 5. decembra 2001). Okresný súd teda dosiaľ meritórne vec neprerokovával.

Dobu posudzovaného konania pred okresným súdom, proti ktorému sťažnosť smeruje, nemožno vzhľadom na stav uvedeného konania a charakter úkonov vykonaných vo veci v čase podania sťažnosti ústavnému súdu považovať za primeranú.

Ústavný súd preto skúmal, akou mierou prispelo k zjavne neprimeranej dobe prerokovania predmetnej veci správanie sťažovateľa ako účastníka posudzovaného konania a v akej miere je táto doba dôsledkom postupu okresného súdu.

3. 3. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania prispelo k predĺženiu doby prerokovania uvedenej veci.

Ústavný súd pripomína (obdobne napr. IV. ÚS 381/04, III. ÚS 347/04), že v sporovom konaní, akým je aj posudzované konanie, nesie procesnú zodpovednosť za riadne uvedenie návrhu na rozhodnutie vo veci samej, predkladanie dôkazov a iných úkonov potrebných na dosiahnutie účelu takého konania vo výraznej miere účastník (najmä § 6, § 101 a § 120 ods. 1 OSP).

Žaloba sťažovateľa podaná na okresnom súde 24. mája 2000 mala nedostatky, pokiaľ ide o zákonom stanovené náležitosti návrhu na začatie konania. Na ich odstránenie vyzval okresný súd sťažovateľa na základe pokynu zákonnej sudkyne zo 16. októbra 2000. Sťažovateľ reagoval podaním z 23. novembra 2000, ktorým však vytýkané nedostatky (najmä pokiaľ ide o petit žaloby) neodstránil. Obdobne neboli sťažovateľom odstránené nedostatky návrhu na vydanie predbežného opatrenia z 24. mája 2000, a to ani s prihliadnutím na doplňujúce podanie sťažovateľa z 21. novembra 2000, v dôsledku čoho okresný súd následne konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia zastavil a predvolal sťažovateľa na informatívny výsluch (na 8. marec 2001). Sťažovateľovi sa predvolanie nepodarilo doručiť, keďže bez zbytočného odkladu neupovedomil okresný súd o zmene adresy (sťažovateľ tak urobil až 14. marca 2001).

V dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku pri podaní žaloby a návrhu na vydanie predbežného opatrenia bol okresný súd taktiež povinný vyzvať sťažovateľa na odstránenie nedostatku v podmienkach konania splnením si poplatkovej povinnosti (§ 10 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov), čím tiež dochádzalo k predlžovaniu konania.

Z ustanovenia § 101 OSP vyplýva pre účastníka konania procesná povinnosť prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania, poskytnutím náležitej súčinnosti súdu v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní. Z už uvedených skutočností však vyplýva, že sťažovateľ v priebehu posudzovaného konania neposkytoval okresnému súdu vždy dostatočnú súčinnosť.

Nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach návrhu na začatie konania (ktoré bránia súdu konať a rozhodnúť vo veci samej) či nezaplatenie súdneho poplatku zo strany účastníka konania namietajúceho porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v súdnom konaní patria medzi okolnosti, na ktoré ústavný súd prihliada pri posudzovaní tvrdenia o porušení označeného základného práva. Na druhej strane ústavný súd opakovane judikoval, že uvedené skutočnosti na strane sťažovateľa majúce vplyv na predĺženie doby konania samy osebe nevyklučujú zodpovednosť súdu za zbytočné prietahy v konaní spôsobené jeho nesprávnym či neefektívnym postupom alebo dokonca nečinnosťou (obdobne napr. III. ÚS 193/03, III. ÚS 111/04).

3. 4. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní, ten bol vo veci nečinný v období od podania žaloby 24. mája 2000 do 16. októbra 2000, keď bol spis týkajúci sa uvedenej veci nájdený po tom, ako bol „... omylom založený v spise 7 C 71/00“, ako to vyplýva z úradného záznamu na č. 1. 6a spisu z uvedeného dňa. K zbytočným prietahom v označenom období (v dĺžke viac ako štyri a pol mesiaca) tak dochádzalo v dôsledku nesprávneho úradného postupu okresného súdu (nesprávnej manipulácie so spisom).

Okresný súd bol vo veci nečinný bez toho, že by jeho postupu bránila relevantná procesnoprávna prekážka, aj v období od 14. marca 2001, keď sa sťažovateľ dostavil na okresný súd, nahliadol do spisu a oznámil zmenu adresy pre doručovanie, do 13. decembra 2001, keď zákonná sudkyňa nariadila súdnej kancelárii vyzvať sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia z 5. decembra 2001 (deväť mesiacov), ako aj v období od 22. decembra 2003, keď sťažovateľ predložil okresnému súdu na základe výzvy potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch pre účely oslobodenia od súdnych poplatkov, až do predloženia spisu ústavnému súdu v konaní o sťažnosti sťažovateľa 29. septembra 2004 (deväť mesiacov).

Okrem už uvedených období nečinnosti nesmeroval procesný postup okresného súdu plynulo k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania ani v období od 14. januára 2003, keď mu bol vrátený spis a doručené uznesenie krajského súdu z 29. novembra 2002

vo veci odvolania sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu z 13. marca 2002 o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, do 7. augusta 2003, keď okresný súd pokračoval v konaní výzvou na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu vo veci samej (po viac ako troch rokoch od podania žaloby). V označenom období (od 14. januára 2003 do 7. augusta 2003, t. j. takmer pol roka) sa procesná aktivita okresného súdu obmedzila na zaslanie uznesenia krajského súdu z 29. novembra 2002 účastníkom konania.

Ústavný súd dospel k záveru, že v dôsledku uvedených období nečinnosti alebo neefektívnej činnosti okresného súdu, v ktorých dochádzalo k zbytočným priet'ahom v posudzovanom konaní, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výrokovej časti nálezu).

Podpredsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti sťažovateľa z 23. septembra 2004 argumentovala aj personálnymi problémami okresného súdu.

Ústavný súd v súvislosti s obdobnou argumentáciou všeobecných súdov v konaniach týkajúcich sa namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane uviedol (napr. III. ÚS 187/02, III. ÚS 29/03), že nespochybňuje možnosť negatívneho dopadu prípadného nedostatočného obsadenia všeobecného súdu sudcami na efektivitu a rýchlosť postupu súdnych konaní. Aj napriek tomu však ústavný súd nemohol akceptovať uvedenú argumentáciu ako právne významnú vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania čl. 6 ods. 1 dohovoru nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku

nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. III. ÚS 111/02, III. ÚS 145/02). Predstaviteľom štátu a vykonávateľom štátnej moci vo vzťahu k účastníkom posudzovaného konania, ktorý ako príslušný štátny orgán nesie aj bezprostrednú ústavnú zodpovednosť za rešpektovanie ich základných práv relevantnú z hľadiska konania ústavného súdu o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, je pritom práve okresný súd (obdobne napr. III. ÚS 180/04).

V ďalšom priebehu posudzovaného konania bude preto povinnosťou okresného súdu postupovať bez zbytočných prietahov tak, aby nedochádzalo k ďalšiemu porušovaniu označeného základného práva sťažovateľa.

3. 5. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 000 Sk z dôvodu nemajetkovej ujmy spočívajúcej v pocitoch úzkosti („*duševnej traume*“) spojených s neprimerane dlhotrvajúcim stavom právnej neistoty (ústavný súd vychádzal, pokiaľ ide o túto časť návrhu rozhodnutia, z petitu sťažnosti, ako bol ustálený v doplňujúcom podaní právneho zástupcu sťažovateľa z 22. decembra 2004, s tým, že rozhodovanie o náhrade škody, ktorej sa sťažovateľ domáhal v pôvodnom podaní doručenom ústavnému súdu 2. augusta 2004, patrí podľa osobitných predpisov do právomoci všeobecných súdov).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 30 000 Sk (bod 2 výrokovej časti nálezu) zohľadňujúc nemajetkovú ujmu sťažovateľa

spočívajúcu v pocitoch právnej neistoty. Vo zvyšnej časti ústavný súd návrhu na finančné zadost'učinenie nevyhovet (bod 4 výrokovej časti nálezu).

Pri posúdení intenzity nemajetkovej ujmy s'ťažovateľa prihliadal ústavný súd predovšetkým na dĺžku posudzovaného konania a zistených zbytočných priet'ahov (viac ako dva roky a štyri mesiace), ako aj na predmet posudzovaného konania týkajúci sa zabezpečenia bytových potrieb s'ťažovateľa. Na druhej strane zohľadnil ústavný súd pri rozhodovaní o výške priznaného finančného zadost'učinenia (vychádzajúc zo zásad spravodlivosti) aj skutočnosť, že s'ťažovateľ jednoznačne prispel k predĺženiu doby prerokovania uvedenej veci najmä v dôsledku nedostatkov v zákonom ustanovených náležitostiach jeho podaní (vrátane samotného návrhu na začatie konania).

3. 6. S'ťažovateľ žiadal prostredníctvom svojho právneho zástupcu priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom. Právny zástupca s'ťažovateľa vyčíslil výšku uplatnených trov sumou 14 028 Sk (za tri úkony právnej služby realizované v roku 2004, ktoré bližšie nešpecifikoval).

Podľa § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) účinnej od 1. januára 2005 patrí advokátovi za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky odmena podľa doterajších predpisov, t. j. podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) zrušenej § 21 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľa preto ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. c), § 16 ods. 3 a § 20 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvou vetou, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. s tým, že predmet konania pred ústavným súdom o s'ťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'učinením, ktoré predstavuje náhradu

nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (III. ÚS 34/03, I. ÚS 129/03).

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2004 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 534 Sk a hodnota režijného paušálu 136 Sk. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2005 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 501 Sk a hodnota režijného paušálu 150 Sk. Ústavný súd preto v súlade s ustanovením § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2004 (prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie vo veci z 22. decembra 2004) a jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2005 (písomné podanie vo veci zo 4. marca 2005) vo výške 11 991 Sk (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie náhrady trov konania nevyhovelo (bod 4 výrokovej časti nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2005